

Καταγραφές

Συνταγωγή Ετζ' Χαγίμ
Τ. 0. 251
73001 Χανιά, ΚΡΗΤΗ
Τηλ. (08210) 86286
Τηλ. & Fax (08210) 70397
E-mail: dori@grician.net
Ιστοσελίδα:
www: etz-hayim-hania.org

Η Χαβουρά

Έχει τη χανά να ανακοινώνει ότι η Χαβουρά έχει λάβει υπόστασι κάτω από την Ελληνική Νομοθεσία ως «οι Φίλοι της Ετζ' Χαγίμ». Όπως είναι αναμενόμενο υπάρχουν διάφορες τοπικές υπογραφές που θα πρέπει να διευθετηθούν εν καιρώ, όπως η εκλογή κατάλληλων προσώπων και η κατανομή καθηκόντων. Θέματα όπως αυτά μπορούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αντιμετωπιστούν με κάποιο σχετικό, χαλαρό τρόπο και ως συνέπεια τούτου, ποτέ δεν λαμβάνουν χώρα εκλογές και τα πόστα μετατρέπονται σε επιμηχυντικά και έτσι αφήνεται στο έλεος προσωπικών ενδοσυστημών. Αναφέρουμε σε αυτό επειδή έχουμε αναλάβει μια κάπως δυναμική προσέγγιση σχετικά με την υλοποίηση του καταστατικού, εφόσον επιθυμώμε να αποφύγουμε καθυστερήσεις και το ταχέως οικονομικό κόστος, μια και τα περισσότερά μας μέλη ζουν στο εξωτερικό.

Μέλη της Χαβουρά που είναι είτε μόνιμοι κάτοικοι Χανίων είτε μένουν περιστασιακά στα Χανιά πήραν τις παρακάτω αποφάσεις ομόφωνα.

1. Επειδή η Ετζ' Χαγίμ επισκευάστηκε κάτω από την αιγίδα του Κεντρικού Ισραηλτικού Συμβουλίου Ελλάδος, η ανάμειξη του σε κάποιο βαθμό, είναι αναγκαία και επειδή εγώ (Σταυρουλάκης) είμαι ο τοπικός εκπρόσωπος του Κεντρικού Συμβουλίου καθώς και ο Gabai ή Parnas της Συνταγής, θεωρήθηκε ότι εγώ θα ήμουν το κατάλληλο πρόσωπο για να συνεχίσω σε αυτή τη θέση.

2. Μέλη της Χαβουρά που έχουν αναλάβει υπεύθυνες θέσεις για τη διατήρηση σε σταθερό επίπεδο της τοπικής κατάστασης είναι: Rita Tezartes, η Aluhvah Amar (Χανιά), Paola Nicolera (Χανιά), Amalia Reuel (Χανιά-Ιερουσαλήμ), Constantine Fischer (Χανιά), Peter και Doris Naylor (Ηράκλειο), Ιωσήφ και Natalie Beynon (Ηράκλειο), Danny και Brouia Peterzeil (Χανιά-Τελ Αβίβ), Δυστυχώς οι Sarah και Joel Stems θα φύγουν σύντομα για

Χανουκά 2001

Η Χανουκά γιορτάστηκε στην Ετζ' Χαγίμ, το τελευταίο βράδυ, όπου άνθρωποι από τα Χανιά είχαν προσέλθει να παραστούν κατά το απογευματινό άναμμα των hanukiot. Το ακροατήριο ήταν ικανοποιητικό μια και αρκετά μέλη της Χαβουρά μας βρίσκονταν στα Χανιά καθώς επίσης κάμποσα άτομα ήρθαν από το Ηράκλειο και το Ρέθυμνο για να συμμετάσχουν στην απογευματινή λειτουργία. Ακόμα, οι Μοναχές του Τάγματος της Μητρώας Τερέζας, οι οποίες πάντοτε παρακολουθούν τις λειτουργίες μας ήταν παρούσες, όπως και αρκετοί τουρίστες. Επειδή ο καιρός ήταν κάπως άσχημος (στην πραγματικότητα είχε θεάλει!) δεν μπόρεσαν να τοποθετηθούν με τη μεγάλη Χανουκά στην

νότια αυλή, όπου είναι η κανονική της θέση κατά τη γιορτή, καθώς από εκεί μπορεί να γίνει ορατή από το όρομο όταν ανάβεται κάθε βράδυ.

Εφόσον δεν μας είχε δοθεί η ευκαιρία να έχουμε μια λειτουργία την τριημέρια της 11^{ης} Σεπ. στη Νέα Υόρκη, νοιώσαμε πως αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να το κάνουμε. Όσοι επιθυμούσαν να συμμετάσχουν στην προσευχή Αντίθ, αυτή έγινε στις 7:30 και έπειτα 50 περίπου άτομα μαζεύτηκαν στη Συνταγή για το άναμμα των hanukiot. Η Συνταγή κρατήθηκε κάπως στο σκοτάδι και οι μόνες πηγές φωτός ήταν το Ner Tamid και το πάντοτε αναμμένο αναμνηστικό καντήλι. Στην αρχή όλοι μας καθίσαμε στο ημίφως, καθώς μια σύντομη εξήγηση για το ιστορικό νόημα της γιορτής (→ σελ. 2)

Πνευματικές ασκήσεις

Την εβδομάδα από 31/12 έως 6/1/02 πραγματοποιήθηκε στην Ετζ' Χαγίμ ένα οικογενειακό σεμινάριο για πνευματικά θέματα. Κάθε βράδυ είχαν στη συνταγή τις συναντήσεις μιας ομάδας ανθρώπων με κοινές πνευματικές ανησυχίες για να ακούσει μια ομιλία με θέμα και να λάβει μέρος σε μια συζήτηση επί του θέματος και των επιπτώσεων στις ζωές μας.

Η ιδέα να κάνουμε πνευματικές ασκήσεις στην Ετζ' Χαγίμ προτάθηκε πέρσι από το Διευθυντή της συνταγής κ. Σταυρουλάκη και τον Fr. David Butrell CSC. Όπως λέει η λέξη, πνευματικές ασκήσεις είναι μια περίοδο απόσυρση και ενδοσκόπησης που γίνεται συνήθως πιο αποτελεσματική με μια πραγματική «απόσυρση» από την καθημερινότητά μας. Σκοπός των

(→ σελ. 4)

Χαβουρά: Ομάδα μελέτης

Μια ομάδα μελών της συνταγής εβδομαδιαία – μερικές φορές και δύο φορές την εβδομάδα – στη Συνταγή. Μερικά μέλη της Χαβουρά έχουν ξεκινήσει τις συζητήσεις. Είναι ιδιαίτερα ευχάριστο το γεγονός ότι το ενδιαφέρον τους προκλήθηκε από την επιθυμία τους να μάθουν σχετικά με την Ιουδαϊκή «εσωτερική» ζωή – τον τρόπο προσεγγίσης και τις αξίες που συνδέονται μαζί του. Συνήθως λέμε τις προσευχές Αντίθ μαζί και έπειτα μαζεύομαστε στο γραφείο για να συζητήσουμε πάνω σε προετοιμασμένο υλικό. Μέχρι τώρα ασχολήθηκαν με την προσευχή Amidah επειδή είναι τόσο κεντρική στον καθημερινό Ιουδαϊκό κύκλο των προσευχών.

Έχουμε σκοπό να ετοιμάσουμε ένα Συντομίο με κείμενα στα Εβραϊκά (και με λατινικούς χαρακτήρες), και ελληνικά. Ελπίζουμε να είναι έτοιμο πριν από το Πέσχα.

να επιστρέψουν στις ΗΠΑ.) Προς τα παρόν τα θέματα είναι σχετικά απλά και μπορούν να αναλυθούν στα εξής:

α. Θρησκευτικές λειτουργίες: Ο Gabai-Parnas (Σταυρουλάκης) – καθημερινές προσευχές Shahrith, Minha και Arvith στη συνταγή. Καθορίζει τη μορφή των θρησκευτικών εορτών. Αυτό περιλαμβάνει το μηνιαίο Kabbalah Shabbath, τις Μεγάλες Εορτές και τις μικρές εορτές. Προετοιμάζει και επιμελείται τις «Καταγραφές», οι οποίες εκδίδουν τέσσερις φορές το χρόνο. Συμπληρωματικά προς αυτό προετοιμάζει επίσης όλα τα γραφικά για τις προσεχόμενες και ανακρινόμενες. Αλληλογραφεί με άλλες hanuroth και Ιουδαϊκούς οργανισμούς κοινού ενδιαφέροντος.

β. Αναπληρωματική Γραμματεία – κ. Rita Simanton-Tezartes.

γ. Εκδόσεις και Ιστοσελίδα – η κύρια υπεύθυνη γι αυτό είναι η P. Nicolera.

Έχει την επικουρία του Μ. Δασκαλογιάννη (Φωτογράφο) και του Ι. Μητοτσάκη (Ειδικός Η/Υ και Προγράμματα).

δ. Υπεύθυνη για την αλληλογραφία και την ταχυδρομική, όπως επίσης και για την επίβλεψη της καθαριότητας στη συνταγή είναι η Α. Amar. Η ίδια αναλαμβάνει επίσης και τον μηνιαίο προϋπολογισμό.

ε. Publicity and docent searching – Peter και Doris Naylor, και στο Ισραήλ, η Merav Reuel.

στ. Καθοδήγηση και επαφές information – A. Reuel και C. Fischer καθώς επίσης και η P. Nicolera και κατά τη διάρκεια της «σεξόν» άλλα μέλη της Χαβουρά, οι Daniel και Brouia Peterzeil, ο Kad. Gaby Cohen (Ιερουσαλήμ-Χανιά) και ο Yali Cohen (Ιερουσαλήμ-Χανιά).

ζ. Βιβλιοθήκη – E. Outram.

η. Η συλλογή πόρων (συναλλαγμένων από φόρους) και η διαχείρισή τους είναι στα χέρια είτε του Silverman Foundation της Νέας Υόρκης, είτε του World Monuments Fund (NY).

(→ page 4)



Ένας άλλος γάμος στην Ετζ' Χαγίμ

Το κάλλος της Κρήτης και η ξεστή φλοξενία της συνταγής. Ετζ' Χαγίμ ήταν τα χαρακτηριστικά μιας άλλης ωραίας στιγμής για όλους μας: ο γάμος των Ισραηλινών φίλων μας Yoni και Lena Ziskwind.

Πήραμε κάποιες φωτογραφίες για να γιορτάσουμε με τους αναμνηστές μας αυτό το σημαντικό γεγονός που έλαβε χώρα το Σεπτέμβριο 2001.

Έκθεση Ετζ' Χαγίμ στη Νέα Υόρκη (→ σελ. 3)

(→ σελ. 2)



Χανουκά 2001

(→ σελ. 1)

της λάμβανε μέρος, ενώ έπειτα ακολούθησε μια αναφορά για το διπλό χαρσακίρια των Ιουδαϊκών εορτών. Αυτές αποτέλεσαν μια ανάμνηση συγκεκριμένων ιστορικών γεγονότων, αλλά εμπιρεύουν επίσης κάποιου βαθύτερου νόημα. Στην περίπτωση της Χανουκάς μίλησαμε για το Χειμερινό Ηλιοστάσιο, τις σκοτεινές και βιρικές ημέρες του χειμώνα, και για το γεγονός ότι τόσο ο Ιουδαϊσμός όσο και ο Χριστιανισμός έχουν επιλέξει αυτή τη στιγμή του χρόνου για να γιορτάσουν το Φως. Σημειώθηκε ότι ειδικότερα στη περίπτωση της Ιουδαϊκής εορτής ο συμβολισμός αναπτύσσεται σταδιακά, με την πάροδο των ημερών της Χανουκάς, εφόσον κάθε βράδυ ανάβεται ένα επιπλέον φως και ως εκ τούτου κάποιος έχει μια σχετικά δραματική εικόνα του πως ένα μοναχικό φως αυξάνεται συνεχώς μέχρις ότου το φως να περιβάλλει τα πάντα, όταν όλα τα φώτα είναι αναμμένα. Σε αυτό το συμβολισμό κάθε ένας από μας είναι ένα φως που καίει σε αυτό που ορισμένες φορές είναι ένα φοβερό σκοτάδι, το οποίο προκαλείται από τη θλίψη, ή κάποια προσωπική τραγωδία, είτε από τις συνθήκες που υπάρχουν στον κόσμο γύρω μας. Κάθε ένας μας μεμονωμένα διατρέχει τον κίνδυνο να τον καταπιεί το σκοτάδι που μας περιβάλλει, αλλά όσο συνεινώνισαμε σε μια επιβεβαίωση των κοινών μας αξιών της συμπεριφοράς, ανάλυσης του πόνου που υπάρχει στον κόσμο και της δικής μας φανταστικής μοναξιάς τραβήκε πάνω μας το φως των άλλων που μας περιτριγρίζουν και χωρίς να το ξέρουμε μπορούμε να αντλήσουμε δύναμη στη ζωή μας καθώς και να φωτίσουμε τον κόσμο γύρω μας. Το φοβερό τραγικό γεγονός της 11ης Σεπτ. στη Νέα Υόρκη ήταν από πολλές απόψεις ένα σκοτεινιστικό γεγονός που μας έδειξε πόσο τον κόσμο που συμβολίζουν τόσο τις αντιφάσεις όσο και τα επιτεύγματα του πολιτισμού αυτού του αιώνα εξωφανίστηκαν δια της βίας, η οποία μας έχει όλους επηρεάσει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Ούτε αυτό θα πρέπει να το ξεχάσουμε ποτέ.

Στο τέλος αυτής της ομιλίας τα μέλη της συναγωγής κάθισαν στο σκοτεινό χώρο της Ετζ Χαρήμ, μέχρι τη στιγμή που είχε έρθει η ώρα για τις ευλογίες και το άναμμα των φώτων της Χανουκάς.

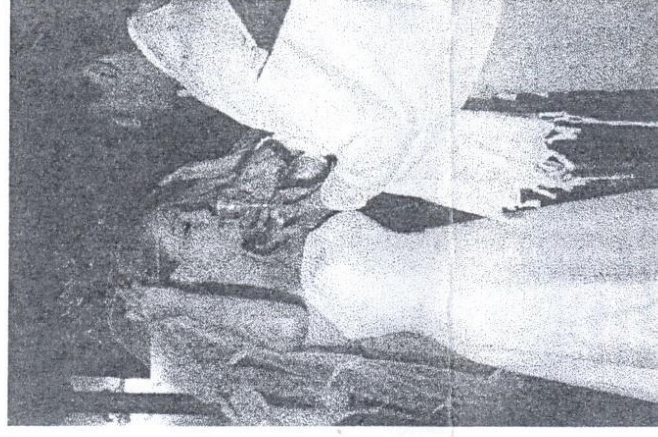
Όλα τα μέλη που παρακολούθησαν πήγαν σε κάποιο από τα ηα-νικιόθ, και άναψαν από ένα κερί ή καντήλι, έως ότου το εσωτερικό της Συναγωγής ήταν μέσα στο φως. Είχαμε ένα ικανοποιητικό αριθμό παιδιών που παρακολούθησαν και μια ειδική Χανουκά είχε τοποθετηθεί γι' αυτό. Μετά απ' αυτό έπαιξαν με οβίδες και σκολάρες σε γήρσο περιπάτημα.

Όσο τα παιδιά έπαιζαν, σερβιρίζονταν λουκουμάδες καθώς και latkes πατάτας (μια Ασκεναζίτικη λιγοειμένη ήρωη της Brouit Paterzell), κρασί, τακουδιά και αναψυκτικά.

Ένας άλλος γάμος στην Ετζ Χαρήμ

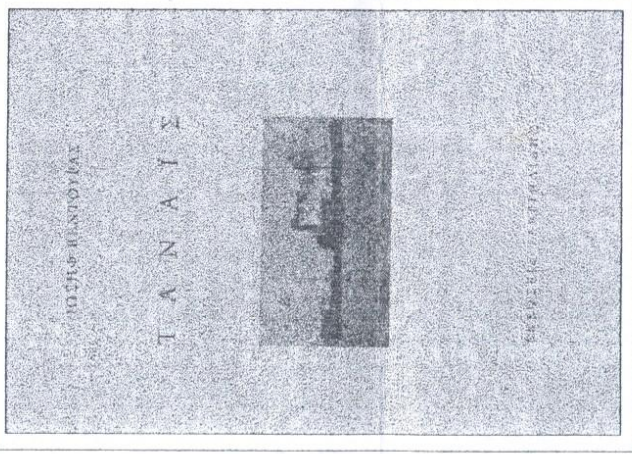


(→ σελ. 1)



Στους νεόνυμφους οι καλύτερές μας ευχές και ευλογίες.

Για πληροφορίες για γάμους, μπαρ μιτβά και άλλες τελετές, επικοινωνήστε με κ. Νίκο Σταυρουλάκη Συναγωγή Ετζ Χαρήμ, Χανιά, Τηλ: 08210-86286 - email: dori@grecian.net



Ταναίς του Ιωσήφ Βεντούρα

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ένα μικρό βιβλίο με ποιήματα εκδόθηκε πρόσφατα στην Αθήνα με τον τίτλο ΤΑΝΑΙΣ. Τα ποιήματα ανήκουν στον Ιωσήφ Βεντούρα, η οικογένεια του οποίου κατάγεται από τα Χανιά. Ο τίτλος προέρχεται από το όνομα του πλοίου μέσα στο οποίο στοιβαχτηκαν τον Ιούνιο του 1944 τα μέλη της τελευταίας κοινότητας των Χανίων. Ο προσορισμός του Ιωσήφ και των Εβραίων του, συν 600 περίπου Έλληνες και Ιταλούς κρατούμενους πολέμου, ήταν ο Παρμας και από εκεί το Άουσβιτς. Λίγες όμως ώρες μετά την αναχώρηση του από το Ηράκλειο το πλοίο τορπιλίστηκε και βούλιαξε μέσα σε 15 λεπτά, παίρνοντας όλους μαζί του εκτός από τα 17 άτομα του πληρώματος. Σύντομα θα εκδοθεί και η Αγ-γλική μετάφραση των ποιημάτων, ενώ και τα δύο βιβλία μπορούν να παραγγελθούν μέσω της Ετζ Χαρήμ.

Για να παραγγείλετε το βιβλίο επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 08210-86286 ή στείλτε ένα e-mail στη διεύθυνση: dori@grecian.net

Εθελοντισμός

Το περασμένο καλοκαίρι είχαμε το πρόνομο να έχουμε τρεις εθελοντές που μας βοήθησαν στη Συναγωγή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Η Meenah Hasan και ο Alex Goodman από τη Νέα Υόρκη (ηλικίες 13 και 14) πέρασαν το καλοκαίρι τους μαζί μας. Έμειναν στο σπίτι του κ. Σταυρουλάκη και είχαν καθήκον να βοη-

θούν στη συναγωγή κυρίως τις πραινές ώρες. Η βοήθειά τους ήταν τεράστια στο ζύσιμο των τούγων, στο καθαρίσματος του κήπου και γενικώς τη φροντίδα των καντηλιών και των εξαρτημάτων - γινώσκουμε τον μεζουζότ, των πάγκων και των μετρούζων χειρωνακίων στις πόρτες. Η Dahl'ah Moss από την Αγγλία, φοι-

τήτρια στο Brighton University, πέρασε τρεις σκεδόν μήνες μαζί μας και συμμετείχε ενεργά στη ζωή της Συναγωγής. Διάβασε πολύ και έγινε μια εξαιρετική ξενάγος όχι μόνο για τη συναγωγή, αλλά και στην εισαγωγή της ιστορίας των Εβραίων της Κρήτης.



Έκθεση Ετζ Χαγιμί στη Νέα Υόρκη

Το Εβραϊκό Μουσείο των Ιστανβίνων στη Νέα Υόρκη πρόσφατα ανέστει μια έκθεση με θέμα τη Συνγωγή Ετζ Χαγιμί των Χαγιών. Ο διευθυντής του Μουσείου Isaac Dostis, ήταν ο υπεύθυνος για τη συλλογή του υλικού που περιλαμβάνει φωτογραφίες, κείμενα και χάρτες που δίνουν μια γενική άποψη της Ιουδαϊκής παρουσίας στην Κρήτη καθώς και μια κοντινή ματιά στα γεγονότα που οδήγησαν στον αφανισμό της Κρητικής Εβραϊκής κοινότητας της Κρήτης. Ως Ρομανιώτικη (Ελληνιστο-Ιουδαϊκή και όχι Σεφαρδίτικη) κοινότητα, ταράχονταν τα Ιωάννινα να συνδεθούν με μας στα Χανιά. Η παρούσα κοινότητα στα Ιωάννινα αριθμεί 70 περίπου άτομα και υπάρχει μια «Διασπορά των Ιστανβίνων» αποτελούμενη από απογόνους Εβραίων από

την πόλη, που τώρα ζουν διασκορπισμένοι στη Νέα Υόρκη και το Ισραήλ (Ιερουσαλήμ). Και στα δύο μέρη έχουν διατηρήσει στενές σχέσεις και έχουν κτίσει συναγωγές, ενώ το Ρομανιώτικο Λειτουργικό έχει δυστυχώς, κατά το μεγαλύτερο μέρος του, χαθεί. Είναι αξιοσημείωτο από μόνο του το γεγονός ότι αυτοί οι «Νανιώτες»

έχουν κρατήσει ζωντανή τη συνδεσή τους με τη μεγάλη παράδοση που αντιπροσωπεύουν. Θυμάμαι πολλά χρόνια πριν, όταν μιλούσα με μια γυναίκα από τη Νέα Υόρκη που μου διηγήθηκε τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν ακόμη και από άλλους Εβραίους όταν προσήλθαν στο Νέο Κόσμο – δεν μπορούσαν ούτε καν να ταράξουν στις γενικές κατηγορίες των «Εβραίων» - (όχι όπως οι Φαλασάτες ίσως). Μιλούσαν μονάχα Ελληνι-

Του Μπι'σσοβάτ

Το Μπ'Σοβάτ—Πρωτοχρονιά των Δένδρων—όπως άλλες εβραϊκές γιορτές, δεν αναφέρεται στην Τορά. Η πρώτη αναφορά σ' αυτή την γιορτή βρίσκεται στη Μισνα, όπου αναφέρεται ότι σαν γιορτή αλλά σαν την καθορισμένη από το νόμο ημερομηνία (15η του Σεβάτ) για την καταβολή της φορολογίας για τα δένδρα. Για την εκτέλεση του μτφόρ σχετικά με τη φορολογία των καρπών, έπρεπε να καθοριστεί μια ημερομηνία για τον «αγροτικό χρόνο». Έτσι μπορούσε κανείς να ξεχωρίσει τους καρπούς ενός δεδομένου δένδρου, κατά το νόμο της «οράς»: οι πρώτοι καρποί και οι δεκάτες. Η ορά απαιτείται το μέγιστο των πρώτων καρπών ενός δένδρου επί 3 χρόνια. Στον καιρό του καρπούς στα Ιεροσόλυμα για την εβραϊκή και την κατάνοση. Το πέμπτο χρόνο οι καρποί μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα, παρά το ότι ο νόμος υπογόρευε ακόμα κάθε χρόνο την καταβολή των δεκάτων στο Ναό. Μετά τη β' καταστροφή του Ναού δεν εκτελέστηκε το γεγονός ότι η εκτέλεση των μτφόρ έγινε δύσκολη, αν όχι αδύνατη και το Μπ'Σοβάτ έγινε μια ξεχωριστή ημερομηνία. Ο Μαθημόνις αναφέρεται ελάχιστα σ' αυτή, αλλά μια από τις ονομασίες της γιορτής, η Πρώτη χρονιά των Δένδρων, συνόδεσε με το πνεύμα του Ροσ Ασανά, της εβραϊκής Πρωτοχρονιάς. Στο Ροσ Ασανά κριναντα οι ψυχές των ανθρώπων από τα χρόνια της ζωής τους. Παροιμίες στο Του Μπ'Σοβάτ κρινόνται τα δένδρα. Και οι δύο είναι βασικοί πρωταγωνιστές της ιστορίας της επανάστασης της Γένεσης. Ο Αδάμ και η Εύα αμάρτησαν τρώγοντας τον καρπό του Καλού και το δένδρο—το δένδρο του Καλού και του Κακού που κάλυψε το φθί και ήταν ο καρπός του που προκάλεσε την Εύα. Η στενή σχέση του ανθρώπου με την φύση στην εξέταση της «ελευθερίας» που ήταν η ουσία της

Μηνιαίες Συναυλίες

Οι συναυλίες από CD είχαν επιτυχία και την πρώτη Τετάρτη κάθε μήνα ένα νέο πρόγραμμα βγαίνει στη Συνγωγή. Η επιλογή και παρουσίαση γίνεται από τον κ. Hugh Bryan. Η ακουστική της συναυλίας είναι θαυμάσια και η επιλογή της μουσικής γίνεται με μεγάλη προσοχή. Η επόμενη συναυλία μας που θα γίνει στις 9 Ιανουαρίου 2002 περιλαμβάνει Haydn, Beethoven και τη Symfonia Concertante του Μότσαρτ και αποτελει φόρο τιμής στον Isaac Stern που χάσαμε το Σεπτέμβριο του 2001.

Η είσοδος γίνεται με δωρεά και μετά το πέρας της συναυλίας προσφέρονται κρασί και αναψυκτικά.

1619. Φωξ: (212) 673-4441. E-mail: kklj@mymailstation.com. Ιστοσελίδα: www.kehila-kedosha-jamnia.org

Ειδικότερα, είναι χάρη του Σχολείου του Ρ. Ισαάκ Λορία και στους μαθητές του που δημιουργήθηκε μια σωτηρική διδασκαλία βασισμένη στην Καμπαλά στην προφορική παράδοση και στο Ζογάρ που έδωσε μια βαθύτερη σημασία στο Του Μπ'Σοβάτ. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι περισσότεροι από αυτούς τους Ραββίνους ήταν Ασkenάζι, παρόλο που η επιρροή τους τελικά έγινε πολύ σημαντική και στους Σαφαραδίτες όπου και αν βρίσκονταν.

Αντιθέτως η γιορτή αυτή δε γνώρισε πολύ εύνοια στους Εβραίους της Ευρώπης. Μόνο με την άνοδο του Χασιδισμού η γιορτή άρχισε και πάλι να είναι σημαντική για τους Εβραίους της Πολιάς Ηπειρου.

Στο τέλος του 17^{ου} α. η δομή της γιορτής ήταν δεδομένη και η τελευταία τουλάχιστον ενός σέντερ περιγράφεται στο "Hemdut Yemim" (Η εκκλησία μέρα). Ένα ξεχωριστό κεφάλαιο από αυτό το ανώνυμο βιβλίο, "Pri Aitz Hadar" (Fruit Form an Excellent Tree - Ταλμούδ των Ιεροσόλυμων), έγινε γνωστό εγχειρίδιο για την οργάνωση του σέντερ, όπου περιγράφεται το παραδοσιακό καμπαναίο σέντερ σε όλες τις στιγμές του και υλικά.

Το σέντερ αποτελείται από μια σειρά κειμένων από την Τορά, από ραββίνους και από τη Ζογάρ. Είναι ενδιάμεσον ότι η λέξη tik-kun" (εξυψώνση) χρησιμοποιείται για την περιγραφή της τελετής.

Κατά τους Καμπανιστές, το καθετί που κάνουν σ' αυτόν τον 'κατώτερο' κόσμο επιτρέπει τον 'ανώτερο' κόσμο. Η διαίρεση, το μίσος, ο θόρυβος, οι κακές πράξεις από πρόσθετη, η έλλειψη συμμόρφωσης και αγάπης (για όλο το οικοσύστημα: φυτό, ζώο, έντομο, η ίδια η γη) όλα έχουν μια άμεση επιρροή σε επί πρόσθετο κακό που είναι βασικά και η άρνηση της Ενότητας του Ονόματος. Με το ίδιο πνεύμα, πράξεις ευσεβείας, αγάπης, συμμόρφωσης, εντιμότητας και δικαιοσύνης είναι πρώτες συμμόρφωσης ή "tik-kun" και έτσι η περαιτέρω εξέλιξη του Κόσμου του οποίου είμαστε μέρος.

Στο "Siddur Yabatz" γράφεται γι' αυτή τη γιορτή: 'Οι άνθρωποι τρώνε πολλά φρούτα, τραγουδούν και δοξολογούν', δημιουργώντας ένα μεγάλο tik-kun στον ανώτερο κόσμο'.

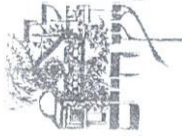
Η εκτέλεση του σέντερ είναι στην πραγματικότητα ένας διαλογισμός πάνω σε εδοξίματα από τα οποία χροστάμε τη ζωή μας. Καλούμαστε να τα κοιτάσουμε με προσοχή, να τα μιμηθούμε, να τα ευλογούμε, με όδους και ενουσιότητα να τα κοφούμε και να τα μασάμε, λαμβάνοντας έτσι μέρος στο μυστήριο της μεταμόρφωσης της ζωής σε ζωή.

Ο Μπαλ Τοβ στο "Σέφερ Α-Τολντότ", δίδασκε ότι όλα είναι στην πραγματικότητα ο ίδιος ο Θεός και πάντα δεν είναι αποκομμένο από Αυτόν. Φαίνεται ότι υπάρχει Θεός ξεχωριστά από τον κόσμο, αλλά υπάρχει επίσης και ο Θεός μέσα στον κόσμο. Με αυτή την έννοια, ότι μαρτυρούμε στη "Σεμά" είναι ότι υπάρχει μόνο Ένας Θεός και στην προσηυχή "Αλέινου" (που λέμε 3 φορές την ημέρα και προέρχεται από την τελετή του Ροσ Ασανά) λέμε επίσης στο ίδιο: 'Δεν υπάρχει τίποτ' άλλο' (δηλαδή υπάρχει μόνο ο Θεός). Με σύγχρονη γλώσσα, θα λέγαμε ότι υπάρχει μόνο η Πραγματικότητα και τίποτ' άλλο δεν υπάρχει εκτός Αυτού. Είναι, δηλαδή, η γιορτή της ενότητας της Πραγματικότητας.

Κατά μια παράδοση κοινή μεταξύ των Χασιδών, θα φωταγωγησούμε τη συνγωγή, τους 2 κήπους και το εξωτερικό του Καλ με πολλά κερί.

Έχουμε ασπρίσει—ως συνήθως—και τον χώρο του Ρ. Χι.Ελ. Ασkenάζι, ενός επιφανή ραββίνου χασιδ, ταυνίκ και καμπανιστή που έζησε στις αρχές του 18^{ου} α. Σπολιζώντας τον επίσης με πολλά κερί θα βάλουμε ένα μακρύ τραπέζι στο κέντρο της συναγωγής που θα έχει όλα τα φρούτα, τους ξηρούς καρπούς και τα σπεσιαλιέ από φρούτα μαζί με το κρασί.

Η συνέχεια στο επόμενο νούμερο.



Πνευματικές Ασκήσεις

(→ σελ. 1)

πνευματικών ασκήσεων είναι η δημιουργία ενός πνευματικού χώρου μέσα μας. Οι Εβραίοι, όταν λένε την Αμονία 3 φορές την ημέρα, κάνουν μια πνευματική άσκηση που καθορίζεται από την πορεία της ημέρας. Κάνουν επίσης και 3 βήματα πίσω και μετά εμπρός για να να δημονοποιηθεί ένας χώρος όπου θα βεί η Σαζήνα. Όταν Fr. Burrell κι' εγώ μιλάσαμε την πρώτη φορά για πνευματικές ασκήσεις (την Άνοιξη 2001) η συναγωγή είχε ήδη γίνει περισσότερο από ένα πολυπαιχνίδι, τοπικό και τουριστικό πόλο έλξης. Δεχόταν πολλούς επισκέπτες, που χρησιμοποιούσαν τη βιβλιοθήκη ή που έρχονταν για να καθίσουν απλά στη συναγωγή ή στους κήπους να περισκεψούν. Σκεφθήκαμε επίσης να καλέσουμε μη Εβραίους στα σάντερ του Πέσαχ και Σουκότ, όπως μας υποδικινού και η Τορά. Έγινε αμέσως πασιφανές ότι σ' αυτές τις στιγμές—παρ' όλες τις θεολογικές, δογματικές και πολιτιστικές διαφορές μπορούσαμε να ζήσουμε ενωμένοι τέτοιες εμπειρίες. Παρόλο που η Εις Χρισμό δεν έχει μια 'κοινότητα' στην κυριολεξία μιας kehilah, όμως προσέφερε ένα καταπύργιο ή ένα σημείο αναφοράς για όσους έχουν πνευματικές ανησυχίες και αυτό μας επέτρεψε να χαράζουμε μια κοινή θρησκευτική πορεία.

Όταν η συναγωγή ξανάνοιξε το 1999, θυμάμαι ότι—όταν όλους ο κόσμος που ήρθε να τα εγκαίνια είχε φύγει—ο Ρυβίνος Yaakov Dayan από τη Θεσσαλονίκη με ρώτησε: 'Τι θα κάνεις αύριο; Τι θα γίνει τώρα; Ήταν μια καλή ερώτηση που αφορούσε ένα θέμα που απείρηνα να απαντήσω. Πάνω από 400 άτομα είχαν συγκεντρωθεί από την Ελλάδα, την Ευρώπη, το Ισραήλ και τις ΗΠΑ, για να δουν αυτό το δημιουργήμα της εβραϊκής εμμονής να ξαναζωντανεύει.

Ήμασταν μόνο 2 ή 3 Εβραίοι που ζούσαμε στα Χανιά και ο όνειρό μας ήταν ότι η Εις Χρισμό δε θα ήταν ένα μνημείο στους Ναζιστές που κατάφεραν να καταστραφούν την εβραϊκή παρουσία στην Κρήτη. Κα ακριβώς στράλυνε. Με πιο σκοτάδι: Επέμεναν να σ' όλη την πορεία ότι η Εις Χρισμό έπρεπε να είναι πάλι συναγωγή. Δεν ήταν αυτή η πρώτη φορά που σχεδόν όλο το εξωτερικό και το εσωτερικό του κληρίου έπρεπε να αναστηλωθεί. Με την ερώτηση του R. Dayan 'Τι θα κάνεις αύριο;' κατάλαβα τι εννοούσε: Θα είναι ένα μυστήριο; Ένα μνημείο στους πεσόντες; Ένα μνημείο να είναι μια συναγωγή χωρίς Εβραίους;

Κατά κάποιο περίεργο τρόπο η συναγωγή δημιούργησε μια δική της κοινότητα και μάλιστα με τον παλιό μου φίλο Fr. Burrell πολλές φορές. Οι Αδελφές της Μητέρας Τερέζας ήταν παρόντες σε μια ιδιαιτέρη βραδιά όπου είχαμε και πολλούς Χριστιανούς και 2 Μουσουλμάνους. Και μετά από αυτή τη σημαντική εμπειρία αρχίσαμε να σκεφτόμαστε πώς να επανιδρύουμε τέτοιες όμορφες σηνίες. Δεν ήταν

αρκετό να πούμε ότι ήμασταν όλοι 'Παιδιά του Αβραάμ'. Αυτό βέβαια ισχύει—Εβραίοι, Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι είναι όλοι μέλη μιας οικογένειας που ο πρόγονός της είναι ο μεγάλος πατριάρχης. Αλλά όταν λέμε 'οικογένεια' αυτό σημαίνει όχι μόνο η οικογένεια του Αβραάμ, αλλά ότι οι απόγονοι του Αδάμ και της Εύας είναι ένα τέλει παράδειγμα μιας προβληματικής οικογένειας. Σα ζωνάρι, οι πρόγονοί μας έχουν φανερώνονται: ένα από τα παιδιά τους σκοτώνει τον αδελφό του. Μεγαλώνοντας, οι απόγονοί του δίνουν τα σε σειρά εγκληματών όπως να κρίσουν αυθαίρετα, να διαπράξουν αμμοιζίες, κτηνοδικές, βιασμούς, ίντριγκες για να στείλουν δικασίματα προτόκου, ευλογίες και καρπούς της γης, όπως λατρευμένους αναφέρονται στην Τορά και στις Γραφές.

Προφανές έγινε, όμως, ότι η παρουσία σ' αυτή την 'οικογένεια' αυτών των σοβάρων παρεκκλίσεων από την ηθική, συνέβαλαν σημαντικά στη δημιουργία 'μιας συνειδήσεως'. Έτσι η δικαιοσύνη, η τιμωρία, η αλήθεια, η φιλανθρωπία, η ευσταλγία, η συμμόνεια και η αποφυγή από το προσωπικό συμφέρον έγιναν έτσι βασικές αξίες για όλα τα Παιδιά του Αβραάμ (και του Αδάμ). Εκεί που διαφέρουμε είναι στο επίπεδο της σχετικότητας και της διαφοροποίησης όπως δημιουργήθηκε από την ιστορία, τους κατά μέρος πολιτισμούς και ίσως υπερβολές και παρασταλτικές στάσεις. Το ζήτημα που θέταμε στον εαυτό μας ήταν πώς θα μπορούσαμε να μιλήσουμε με ειλικρίνεια ο ένας στον άλλο για τις κοινές μας καταβολές χωρίς να πέσουμε σε δογματικές και θεολογικές αντιπαράθεσεις. Ήταν βέβαιο ότι αυτές οι πνευματικές ασκήσεις στην Εις Χρισμό είχαν σα σκοπό την αναγνώριση κοινών αξιών για την ανανέωση των προθέσεων μας όπως και της φύλης μας. Είμαστε 'συνγγενείς' μέχρι τώρα, αλλά όχι 'φύλοι', και αυτό ήταν μια βασική προϋπόθεση για τις συναντήσεις μας. Ο Βούδας στο πρώτο του κήρυγμα που έκανε στο Deer Park του Sarnath σε μια ομάδα ασκητών ανακήρυξε την ιδέα του Μεσσιανικού Μονοταγίου μεταξύ άκρων. Η ουσία της ομιλίας έγινε γνωστή ως οι «Τέσσερις Ενγενείς Αλήθειες», που είναι: υπάρχει ο πόνος, υπάρχει αιτία του πόνου, υπάρχει τρόπος να αποφύγει κανείς τον πόνο και να πάρει την οκταπλό Μονοταγία για να πραγματοποιηθεί αυτό. Το οκταπλό Μονοτάι αποτελείται από οδότητες: Ορθές Αποφάσεις, Ορθές Εκδηλώσεις, Ορθές Κοιμήσεις, Ορθή Συμπεριφορά, Ορθή Πορεία για τη ζωή, Ορθή Προσπάθεια. Ορθές εναντιότητες και Ορθή Απορρόφηση (θηλασί να καταλάβει κανείς την ελλειψη υπόστασης της ζωής και του 'εγώ'). Εκκινώντας από αυτό το κήρυγμα έγινε προφανές ότι όντως έχουμε πολλά κοινά και αυτό ήταν και η αρχή του σεμιναρίου μας.

Η συνέχεια στο επόμενο νούμερο.

Η Χαβουρά

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η Συναγωγή παραμένει ανοικτή καθημερινά από τις 8:30 π.μ. έως τις 1:00 μ.μ. και κενονικά από τις 6:00 μ.μ. έως τις 8:00 μ.μ. (εκτός του Σαββάτου του οποίου ανοίγει νωρίς το πρωί και αργά το απόγευμα, για τις προσεγγίξεις Minha, Havdalah και Anivah.) Για τους επισκέπτες υπάρχει ένα φυλλάδιο με φωτογραφίες, το οποίο δίνει συνοπτικές πληροφορίες για την ιστορία των Εβραίων της Κρήτης, τα Χανιά καθώς επίσης και την διαδοσική επισκευής της συναγωγής. Αυτό το φυλλάδιο υπάρχει στα Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Εβραϊκά, Ιταλικά και Λατίν.

Θρησκευτικές εορτές. Ευτυχώς μπορούσαμε να έχουμε μινιάν για όλες τις μεγάλες εορτές. Η Ελλάδα έχει Χωρών μερικές φορές δημιουργεί δυσκολίες, αλλά έχουμε ταγέροι στις περισσότερες περιπτώσεις επειδή πάντα βρισκόταν κάποιος στη συναγωγή που ήξερε τους καταλήψεις ύμνων και μελωδίες. Οι προσεγγίσεις Shalhitz γίνονται καθημερινά κατά τους χειμερινούς μήνες στις 8:30 π.μ. και η Anivah στις 6:00 μ.μ. (H Minha δεν γίνεται στη συναγωγή κατά τους χειμερινούς μήνες). Το εβδομαδιαίο άναμμα των λυχνίων για το Sabbath και η Περασά της εβδομάδας ανακινούνται στον πίνακα ανακινήσεων που βρίσκονται έξω από την κεντρική πόλη της Συναγωγής.

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Υπάρχει μια μικρή ομάδα μελέτης που συναντάται τα απογεύματα της Τετάρτης στις 6:00. Συνήθως ξεκινάμε με την προσευχή Anivah και έπειτα συναντιόμαστε στη βιβλιοθήκη της συναγωγής. Προς το παρόν επεξεργάζομαστε τη μορφή της Ιουδαϊκής προσευχής. Έχουμε αρχίσει με την Amidah, μια και είναι η κεντρική προσευχή γύρω από την οποία εκτείνονται οι Shalhitz, Minha και η Anivah.

ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1. Προς το παρόν η κύρια πηγή εσόδων για την υποστήριξη της συναγωγής προέρχεται από την μπουκάλα του Τζεντακά που βρίσκεται στην είσοδο της συναγωγής. Κατά τη διάρκεια της τουριστικής σεζόν (από τον Μάρτιο μέχρι τον Οκτώβριο) συνήθως καταφέρνουμε να συλλέξουμε πόρους για τα έξοδα της Συναγωγής και για να πληρώσουμε τους δύο μηνιαίους μισθούς—της γραμματέας κ. Α. Amari και της καθαρίστρας που έρχεται δύο φορές την εβδομάδα.
2. Επαιροσθετα έξοδα συνήθως καλύπτονται από δωρεές και απορνήσιμα απορριπτικά, περιστασιακά βαφίματα και φρεσκαρίσματα. Τροφή για τη γάτα της Συναγωγής Νάνα, κερνά, ελατόλαδο για τα καντήλια.
3. Τα ταχυδρομικά τέλη έχουν γίνει πολύ ακριβά, όπως επίσης και η εκτύπωση και αποστολή των Καταγραφών τέσσερις φορές το χρόνο. Ως τώρα μπορούσαμε να τα καταφέρνουμε από τους πόρους της μπουκάλας του Τζεντακά.
4. Το Κεντρικό Ισραηλτικό Συμβούλιο Ελλάδος μέχρι τώρα μας έχει βοηθήσει στην πληρωμή των εξής

λογαριασμών: ηλεκτρικού, νερού και τηλεφώνου.

Για τις Εορτές και τα ειδικά συμβάντα—γάμοι, καθώς και από προσωπικά δώρα όλο το χρόνο μπορούμε συνήθως να αντλήσουμε πόρους για την αγορά βιβλίων και άλλων υλικών για τη βιβλιοθήκη της συναγωγής ή δανειρευόμενων υλικών. Ένας ιδιότυπος δότης της έχει αναλάβει για δύο χρόνια τα έξοδα της ιστοσελίδας μας και της διαχείρισής της. Το κόστος της εκτύπωσης του φυλλαδίου της συναγωγής (συμπεριλαμβανομένων και μερικών μεταφράσεων) καλύπτεται από ιδιώτη δότη.

Έσοδα: περίπου \$500,00 το μήνα από την μπουκάλα του Τζεντακά από τον Απρίλιο—Οκτώβριο—περίπου \$3,500.

Μισθοί και ταχυδρομικά τέλη, εκτύπωση κ.τ.λ. ανά χρόνο—Καθαρίστρια \$850 / Γραμματέας \$3,300. Ταχυδρομικά τέλη και εκτύπωση των Καταγραφών περίπου \$1,500-\$2,000. Όλα τα μέλη της Χαβουρά στα Χανιά προσφέρουν ελεύθερα το χρόνο τους την ενέργειά τους, ακόμη και την προσωπική τους χρηματοδότηση για να βοηθήσουν να κρατήσουμε την Εις Χρισμό ζωντανή και δυναμική. Παρ' όλα αυτά—αυτό αποτελεί ένα σημαντικό βόρος. Μια και δεν έχουμε Κεχλά, δεν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος τήρησης πληρωμών μελών, παρ' όλα αυτά, εφσόν έχουμε τώρα τη Χαβουρά αυτό θα είναι ίσως πιο πιστεύουμε στα Χανιά είναι ότι τα πρόσφατα που λαμβάνουν τις Καταγραφές είναι κατά κάποιον τρόπο μέλη της Χαβουρά. Εάν τα μέλη έκριναν κατάλληλη τη διατήρηση της σχέσης τους με μας την προσφορά κάποιου συγκεκριμένου ποσού, αυτό θα απώλυνε σε μεγάλο βαθμό μερικά από τα οικονομικά προβλήματα που συναντάμε αντιμετωπίζουμε. \$100—\$200 το χρόνο από τα μέλη της Χαβουρά θα απώλυνε σε μερικά από τα σημερινά οικονομικά βάρη συντήρησής της Συναγωγής, των κήπων της και της προμήθειας των δραστηριοτήτων της. NB—Μια λίστα όλων των μελών της Χαβουρά θα δημοσιευθεί στις επόμενες Καταγραφές.

Νικόλαος Χανιάν-Σταυρουλάκης
Διευθυντής Συναγωγής Εις Χρισμό
Τ.Θ. 251, 73001 Χανιά

Τηλ. +30-8210- 86286
Τηλ. & Fax +30-8210-70397
E-mail: dot@greece.net
Ιστοσελίδα: www.etz-hayyim-hania.org

Νικόλαος Χανιάν-Σταυρουλάκης
Γραφικά

Πάολα Νικότση
Γραμματειακή Υποστήριξη
Αούβα Αιφρ-Κοιμητοράκη
Κωνσταντίνος Φίστερ
Βιβλιοθήκη
Elizabeth Outram
Φωτογραφίες

Μανούσος Δασκαλογιάννης
Υπολογιστής
Ιδομενέος Μητσάκης